

COMMISSIE VROM/ABZ : 3 mei 2017
AGENDAPUNT : 8

Aan de gemeenteraad

INITIATIEFVOORSTEL PvdA "Het Hogeland"

Onderwerp: "Kwalitatief, sociaal en prijsbewust inkopen in het sociale domein"

Voorgesteld besluit:

1. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Winsum op te dragen in samenspraak met de colleges van de andere (drie) Hoogeland-gemeenten beleidsregels op te stellen betreffende kwalitatief, sociaal en prijsbewust inkopen en subsidiëren in het sociale domein" en deze voor 1 juli 2017 vast te stellen, zodat deze vanaf 1 juli 2017 bij inkooptrajecten kunnen worden gehanteerd;
2. Bij het opstellen van de beleidsregels de in dit initiatiefvoorstel gegeven waarden en uitgangspunten als basis te nemen;
3. Het college op te dragen de in dit initiatiefvoorstel gegeven waarden en uitgangspunten ook bij de andere gemeenten waarmee wordt ingekocht onder de aandacht te brengen.

Onlangs stelde de PvdA Winsum technische vragen over het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Uit de beantwoording van die vragen is ons duidelijk geworden dat:

- het inkoop- en aanbestedingsbeleid ook gehanteerd wordt voor inkoop en aanbesteding in het sociale domein;
- het vastgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid van de individuele gemeente bij gezamenlijke inkoop en aanbesteding niet altijd gevolgd wordt, omdat elke gemeente eigen beleidsregels kent;
- er bij inkoop -en aanbesteding in groter verband het beleid van één van de individuele gemeenten wordt gehanteerd en
- het SROI-beleid momenteel wordt aangepast als gevolg van de intentieverklaring 'Arbeidsmarkt- en Aardbevingsgerelateerde bouw'

Wij trekken daaruit de conclusie dat eenduidig inkoop- en aanbestedingsbeleid op dit ogenblik ontbreekt. De reden daarvan is dat in het geval er ingekocht wordt in het verband van de Hoogeland-gemeenten of in een nog groter verband het beleid van één individuele gemeente leidend is. Omdat inkoop en aanbesteding vrijwel altijd in gezamenlijkheid wordt gedaan, is het zeer gewenst dat er op korte termijn éénduidig en gezamenlijk beleid op dit terrein wordt ontwikkeld.

Vanaf januari 2016 zijn we geconfronteerd met gedecentraliseerd beleid op het gebied van het sociale domein. Mede omdat de zorg in het sociale domein met bezuinigingen gepaard is gegaan, is er van de gemeenten veel gevraagd. Feitelijk moest hetzelfde werk met minder middelen worden gedaan. Als gevolg daarvan zijn de gemeenten geconfronteerd met werkgevers die 'scherp aan de prijs' moeten bieden. Zorgaanbieders werden als gevolg daarvan gedwongen om kritisch naar hun werkwijze en organisatie te kijken om in een concurrerende markt overeind te blijven.

Het personeel van werkgevers in de zorg heeft de consequenties daarvan aan den lijve kunnen ervaren. Waar werkgevers geconfronteerd werden met de vraag wat goed werkgeverschap is, moeten gemeenten zich de vraag stellen wat goed opdrachtgeverschap is.

Wij hebben ons de vraag gesteld welke waarden en uitgangspunten daaraan ten grondslag moeten liggen en hebben die hieronder nader uitgewerkt.

Waarden en uitgangspunten

Keuzevrijheid voor de cliënt, klant

- a) In de Hoogeland-gemeenten vinden we het belangrijk dat inwoners, die gebruik maken van maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp, kunnen kiezen voor een aanbieder die optimaal aansluit bij hun persoonlijke situatie. Dat vereist een ruime keuzevrijheid, zonder dat inwoners bij voorbaat voor een ZIN of PGB hoeven te kiezen
- b) Per (aanbestedings)kavel wordt gekeken naar een goede balans / verantwoorde toedeling tussen het aantal te contracteren leveranciers in relatie tot de hoeveelheid klanten. Innovatieve en nieuwe aanbieders moeten toegang kunnen krijgen tot contractering.
- c) Uitgangspunt is: Alle aanbieders krijgen een meerjarig contract, waardoor de continuïteit van de zorg van de klant is geborgd.

Kwaliteit en kwaliteitsmetingen

- a) Er zijn minimale wettelijke eisen en algemene eisen voor kwaliteit- en resultaatsverplichtingen
- b) Wij kiezen voor aanvullende en waar mogelijk concretere eisen die de dienstverlening verbeteren, dus een sterkere monitoring van de hulpvraag, resultaten en tevredenheid per cliënt
 - i) De kwaliteit wordt periodiek beoordeeld door de klanten (klanttevredenheidsonderzoek) en de cliëntenraad dan wel een vertegenwoordiging van de cliënten
 - ii) De zorgproducten die wij als gemeentelijke opdrachtgever inzetten worden periodiek naast de hulpvraag van de cliënten gelegd om in beeld te houden of vraag en aanbod nog goed op elkaar zijn afgestemd en welke trends er af te lezen zijn.
 - iii) Kwaliteit wordt tevens afgemeten aan de mate van samenwerking die netwerkpartners betrachten zoals die tot uitdrukking komen in het gestelde principe 1 kind/gezin, 1 plan, 1 regie (is niet gelijk aan 1 hulpverlener) en liefst ook 1 budget.
- c) De gemeente voert een actief contract- en leveranciersmanagement uit op de prestaties van de gecontracteerde leveranciers, inclusief bijbehorende sanctiemogelijkheden.

Klachtenregeling

- a) De klachtenregeling die organisaties hanteren is "ombudsmanproof". De gemeente handelt hierbij conform "de vier gouden regels voor gemeenten", namelijk
 - i) De klant treft altijd een luisterend oor;
 - ii) Geen contract zonder goede klachtregeling;
 - iii) De klachtregeling is laagdrempelig en informeel;
 - iv) Door te leren van klachten verbeteren gemeenten hun dienstverlening.
- b) Een jaarlijks verslag van hoe gebruik gemaakt is van de klachtenregeling wordt verstrekt aan de gemeente en is onderdeel van het jaarverslag van de gemeente.
- c) Organisaties (van een zekere omvang) hebben een cliëntenraad of vertegenwoordiging van de cliënten.

Goed werkgeverschap en goed bestuur

- a) Goede, faire salariering en contracten conform de cao voor iedere werknemer van de aanbieder is het uitgangspunt. Dit houdt in dat in de prijsstelling van de opdrachtverstrekking hiermee rekening wordt gehouden.
- b) De gemeente benut elke mogelijkheid die de wet biedt om topinkomens te beheersen conform de Wet Normering Topinkomens (directie, raden van toezicht en commissarissen).
- c) Het bestuur van de aanbieder voldoet aan de eisen en kwaliteiten van het openbaar bestuur op de gebieden van antidiscriminatie (geen uitsluiting), (mede)zeggenschap en transparantie.
- d) Aantoonbaar aandacht en resultaten voor werknemerstevredenheid.
- e) Aan de instellingen worden eisen gesteld t.a.v. social return zoals inzetten van arbeidsgehandicapten en/of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- f) Het bestuur van de aanbieder beschikt over een adequaat privacy reglement.

De inkoopprocedure is zo eenvoudig mogelijk, zonder overbodige regels,

- a) de inkoopprocedure dient dusdanig van opzet te zijn dat met een minimum aan bureaucratie deelgenomen kan worden. Dat betekent dat grote en kleine aanbieders kunnen meedoen aan de inkoopprocedure.
- b) Waar nodig worden lokale en/of regionale aanbieders gestimuleerd om in te schrijven op één of meerdere kavels om daarmee een goede spreiding over de gemeenten te realiseren.
- c) Indien een sociale onderneming, met 30% of meer mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en sociale doelstellingen, het aanbod kan uitvoeren, is aanbesteding volgens de Europese richtlijnen niet noodzakelijk en verdient dit de voorkeur.

Prijsstelling met minimumtarieven

- a) De minimale tarieven die de gemeente stelt bieden een reële mogelijkheid voor bedrijven die voldoen aan de kwalitatieve voorwaarden om te bieden. Hierbij is het minimum de kostprijs of andere landelijke normeringen zoals in de Code verantwoord marktgedrag Thuisondersteuning.
- b) De gemeente hanteert criteria voor een redelijk toegestane overhead.
- c) Bij gesubsidieerde instellingen hanteert de gemeente criteria met betrekking tot de maximale vermogenspositie.

Ruimte voor bewonersinitiatief

- a) Ondergetekende indieners vinden het belangrijk dat burgers van de Hoogeland-gemeenten zelf kunnen helpen vorm te geven aan de sociale infrastructuur, bijvoorbeeld door bewonersbedrijven of zorgcoöperaties. De gecontracteerde aanbieders staan open voor deze samenwerking.
- b) De 'Right to Challenge' geeft bewoners de mogelijkheid om gecontracteerde zorg over te nemen, indien ze het kwalitatief beter of goedkoper kunnen doen. De gemeente moet ruimte en maatwerk bieden voor zorg/participatie-initiatieven zoals aangenomen in de motie 'right to challenge'.

Betrokkenheid cliëntenraden

- a) De "cliëntenraden" worden optimaal betrokken bij de uitwerking van het aanbestedingsbeleid.

Dit initiatief wordt ingediend door de PvdA-fractie.

J.W. Nanninga
H.P. de Vink

